

péksegédet gyanusítanak, akiket elő is állítottak.

— **Öngyilkos kőműves.** Jenei István hatvanöt éves kőművest hétfőn hajnalban Zoltán-utca 10. számú házában lévő lakásán fölakasztva holtan találták. Hozzátartozói öngyilkosságának okát nem tudják. Levelet nem hagyott hátra.

— **Vaklárma.** A szombatról vasárnapra virradó éjszakán tüzet jelzett a toronyórség az Orszán-utcában. A tüzoltóság kivonult, de tüzet nem talált. Kiderült ugyanis, hogy az ott levő pékműhely kémencéjébe jobban befűtöttek és mivel a láng a kéményen kevés ideig kicsapott ez okozta a riadalmat.

VIDÁM KRÓNIKA

(Üzleti szellem.) Borzasztó fenyegetés. A kereskedőségéd későn állított be ma reggel az üzletbe. A főnök szigorúan rátámadt:

— Müller ur, maga már megint későn jött!

— De kérem, hisz csak két perccel . . .

— Az nem kifogás, — vágott közbe indulatosan a főnök, — szeretném tudni mit szólna ahhoz, hogyha én ezért elsején levonnék a fizetéséből — két krajcárt.

(Rádásul . . .) Egy szegedi temetkezési vállalkozóhoz beállított egy szomorú özvegy.

— Milyen koporsót parancsol nagyságos asszonyom? Fából, vagy ércből?

— Melyik jobb?

— Mind a két fajta elsőrendű minőségű! Az érckoporsó tartósabb, de a fából való egészségesebb!

— Hát akkor egy érckoporsót kérek. Menyibe kerül?

— Nyolcvan korona.

— Az nagyon drága. Annyit nem adok. Számita olcsóbban.

— Nagyon sajnálom, nem adhatom olcsóbban. Hanem kivételesen abban a kedvezményben részesítem, hogy rádásul adok egy kisebb koporsót!

NYILTTER.

rovathban közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

TUDOMÁNY, IRODALOM

A vidéki irodalmi körök, tekintettel a Dugonics Társaságra.

(Saját tudósítónktól.) Az ilyen komor, őszi napon elgondoljuk, mi lesz Szegeden az őszi élet kezden s a télen . . . és rá gondolunk a művészeti életünkre, főként az irodalmira. Természetesen a Dugonics Társaság ülései elevenednek meg előttünk, annál is inkább, mert más ilyen társaság nincs is.

Alig van már városa az országnak, amelynek ne lenne meg a magn irodalmi társasága. Minden városban, vagy megyében született utóvégre valaki, akinek a nevével lehet a gyermek. A vidéki irodalmi társaságoknak se szeri, se száma, mind működik, mind dolgozik, mind felolvasó-üléseket rendez — mégis működésüknek alig van komolyabb látszata.

A vidéki irodalmi társaságok három csoportba oszthatók. Az első, amely a Kisfaludy-Társaság mintájára alakult korlátolt tag-számmal, szépíró és tudós megkülönböztetéssel, a tagoknak választásával. Ilyen a *Dugonics-Társaság Szegeden*, az Erdélyi Irodalmi Társaság Kolozsvárott, az Arany János-Társaság Temesvárott és a Szigligeti-Társaság Nagváradon. Ezeknek bizony kevés a helyi tagjuk, a többi tag országos nevű író, vagy tudós, akit az illető városhoz valamelyes kötetlenség fűz. A második csoport irodalmi társaságaiban a *helyi tollforgatók és irodalmi érdeklődők* vegyesen foglalnak helyet, a harmadik csoport irodalmi és művészeti körei pedig legtöbbször jószándéku és inemes törekvésű *műkedvelők* tömörüléséből alakultak.

A néhány jelontósebb és komolyabb vidéki irodalmi társaság munkáját tulságosan lebecsülni nem lehet, mégis szükséges rávilágítani ezeknek a társaságoknak feladataira. Vannak bizonyos irodalmi és tudományos köteleességek, amelyeket bátran elvállalhatnának és amelyeket végezniök feladatuk volna.

A legtöbb vidéki irodalmi társaság munkája ma abban merül ki, hogy *felolvasásokat* rendez. Szinte fölösleges mondani, hogy *ezzel zemmiféle irodalmi célt nem szolgál.* Még szerencse, ha a felolvasók, — kivált az országos nevű vendégek — valamelyes eredeti dolgot olvasnak fel. Bizonyos, hogy az írók népszerűségét jelentékenyen növeli, ha az olvasóközönséggel közelebbről érintkezhetnek, de utóvégre ennek a közvetítése nem lehet a vidéki irodalmi társaságok feladata.

Az a néhány kiváló és értékes író, vagy tudós, aki a vidéken él, még csak a közvetlen érintkezés szükségét se érzi, hogy a felolvasó-asztalnál jusson közelebb a közönség szeretetéhez. Ezekre legtöbbször teher ezeknek a felolvasó-üléseknek ellátása, sokszor meg kellemetlen, mert háttérül kell szolgálniok egy-egy vendégiró — s nem mindig a legtehetségesebb, de talán a reklámhoz leginkább értő — szerepléséhez. Aki ösmeri ezeknek a felolvasó-üléseknek képét és hangulatát, az tisztában van ezek jelentőségével. Felolvasnak egy novellát, egy vagy két csokor költeményt, amelyek iránt érdeklődnek a leányok és az asszonyok, félórán át senki se hallgatja a műsor keretébe beillesztett tudományos értekezést s ezzel vége a mulatságnak.

Nos hát, ez nem olyan munka, amely betöltené a vidéki irodalmi társaságok munkakörét. Egész más irodalmi és tudományos köteleességeik volnának.

Jól tudjuk, hogy a magyar tudományos irodalom milyen hiányos az értékes és alapos monografiákban. A javarésze ezeknek a monografikus munkáknak milléniumra készült, vagy tárgyadat-halmazok, vagy hasból készült kompilációk kevés tudományos értékkel. A jó monografiák alapjai a tudományos fejlődésnek. *Milyen földadatot végezhetnének a vidéki irodalmi társaságok egy-egy vidék nyelvi, történeti, művészettörténeti, irodalmi monografiáinak megteremtésével, mely szükség volna egyes vidékek geológiai kutatására, flórájának, néprajzának tanulmányo-*

zására, egyes városok ipari vagy gazdasági fejlődésének megajzolására, avagy közgazdasági életének monografiaszerű földolgozására. Ezer köteleesség vár még a tudományra, amelyet nemes vetélkedéssel végezhetnének a társaságok. A szegedi Dugonics-Társaság még elég jó uton halad, mert Szeged története, néprajza, flórája, földrajzi fekvése, Délmagyarországhoz való történeti viszonya, Dugonics András életrajzának megiratása és népies drámapályázat után igyekezett ezt a földadatot végrehajtani és amely nem régen kezdte iratni Szeged közgazdasági és mezőgazdasági kérdéseinek monografiáját.

Lehet, sőt kell is emellett fölolvadó-üléseket rendezni. De másként és nem rendszer-telenül. Évenként komoly munkaprogramot kell végrehajtani: közelebb vinni az aktuális, vagy örökké aktuális irodalmi, tudományos és társadalmi kérdéseket a közönséghez, oktatni kell magát a művelt középosztályt: ez a másik földadat, amelynek intézését mindenütt az irodalmi társaságok köteleességének kell tekinteni. Ez ismét nagy köteleesség, amely: téglahordás a nemzeti tudomány épületéhez, ez toborzása azoknak, akik az épületbe igyekeznek.

Ha a vidéki irodalmi társaságok ily komoly és rendszeres munkát végeznek, akkor szokszorosan közelebb jutnak a komoly értékelés lehetőségéhez és a becsléshez. Tekintélyre kapnak és súlyt nyernek. Ez az a munka, amelynek végzése esetén megérdemlik a pártolást és pedig nemcsak az erkölcsi elismerést, hanem a kivételes anyagi segítséget is, ami szükséges a munkájukhoz. Erre a célra nemcsak a törvényhatóságoknak, de a társadalomnak is meg kell hoznia áldozatát, amely nem jut fölösleges célra.

Szükségesnek tartjuk mindezt hangoztatni, mert úgy érezzük, hogy Szegednek a legfontosabb érdeke mindezt a szíven viselni, mert tudjuk, hogy rendkívül talentumos emberek élnek az Alföld metropolisában, a magyarság igazi deltájánál.

KÖZIGAZGATÁS

Feltöltsék — ne töltsék.

(Saját tudósítónktól.) Az eszményi nivó a szegedi közigazgatás speciális szüleménye. Évtizedek óta cikkeznek már róla a lapok. Mióta csak a hullámsirból kibontakozott Szeged és a mérnökség rájött arra, hogy a város alacsony fekvéseimél fogva a jövőben is könnyen ki lehet téve árvíz veszélynek, azóta folyton kísért az eszményi nivó. Még akkorában elhatározta a királyi biztosság a város hatóságával egyértelműen a kellő szakértők meghallgatása után, hogy az egész város területét feltölteti oly magasságba, hogy felszine 6.95 méterre legyen a Tisza vízállásának zérus pontja felett.

Ámde már akkor nehézségekbe ütközött, annak a határozatnak a keresztülvitele. Először is nem lehetett, az egyes kisebb belvárosi utcákat ily magasra feltölteni anélkül, hogy a másik utcába való torkolás ne váljék nagyon lejtőssé. Továbbá a lakosságnak nagy kárt okozott mindég az utcák ily nagy arányban való feltöltése, mert ezáltal a házak sokat veszítettek eredeti értékükből, meg azután a szükséges átalakítás is nagy költségeket emésztett fel. A város tanácsa mindazonáltal nem engedett az eszményi nivóból. Szeged jövő létérdekének tartotta annak be-

Angol úri szabó divat-szalónomat

Deák Ferenc-u. 18

(Milkó-féle ház) alatt megnyitottam.

Raktáron csakis valódi angol és skót szöveteket tartok. Londonban történt kiképzésem és tapasztalatom megfelelő garancia a. m. t. úri közönségnek, hogy a legkényesebb ízlést és a legmagasabb igényeket is ki tudom elégíteni.

Midőn még megjegyzem, hogy sport ruha és különösen a valódi angol lovagló nadrág készítésben specialista vagyok, szives pártfogást kérek teljes tisztelettel

FARKAS MANÓ
angol úri szabó.